

Nedostatek poučení o opravném prostředku nelze považovati za neodvratnou okolnost ve smyslu § 364 tr. ř.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1935, Ds I 2/35.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl v neveřejném zasedání stížnost firmy H. H. v P. proti usnesení disciplinární rady advokátní komory v Praze ze dne 24. května 1934, jímž bylo vysloveno, že není důvodu ke kárnému stíhání Dr. E. E., advokáta v S.

Důvody :

Stížnost je opožděná. Napadené usnesení bylo stěžovatelce doručeno 22. listopadu 1934 a končila proto 14denní lhůta k podání stížnosti proti onomu usnesení 6. prosince 1934. Lhůta ta je podle § 54 discipl. statutu neprodlužitelná. Nemohla býti prodloužena ani tím, že se stěžovatelce v napadeném usnesení nedostalo poučení o opravném prostředku jí proti onomu usnesení příslušejícím, nýbrž že v tomto ohledu byla poučena teprve přípisem disciplinární rady z 28. listopadu 1934, který jí byl podle jejího tvrzení doručen 10. prosince 1934, načež teprve podala stížnost dne 17. prosince 1934. Neboť v disciplinárním statutu není nikde předepsáno, že se zúčastněné straně musí dostati poučení o právu stížnosti, a nelze nárok na takové poučení vyvoditi ani z ustanovení trestního řádu, jichž obdobně je šetřiti v kárném řízení a podle nichž se má v případech v zákoně stanovených dostati poučení jen obviněnému neb obžalovanému (§ 3 tr. ř.). Pro zmeškání lhůty k podání stížnosti mohla by se stěžovatelka podle obdoby § 364 tr. ř. domáhati pouze navrácení v předešlý stav, arci za předpokladů v tomto předpise stanovených. Těchto tu však není a stěžovatelka takové ani nenaznačuje. Je nasnadě, že vzhledem k tomu, co uvedeno, nelze za neodvratnou okolnost ve smyslu citovaného zákonného ustanovení považovati shora zmíněný nedostatek poučení o právu stížnosti, zvláště, když stěžovatelka, když se dovedla ihned po doručení nálezu obrátiti jak na vrchní státní zastupitelství v Praze tak i na zástupce advokátní komory v Praze, aby podali stížnost proti naříkanému usnesení v její prospěch, mohla a měla si zároveň dotazem u disciplinární rady vyžádati příslušné poučení. Bylo proto stížnost odmítnouti jako opožděnou.

Čís. 256 dis.

Hrubě porušuje své úřední povinnosti soudce, připustí-li, aby pro něho advokáti pracovali soudní rozhodnutí, aby spolurozhodovali při určování soudních útrat, a opomine-li, jsa zároveň přednostou soudu, u výkonu svého služebního dozoru zabrániti, aby podobným způsobem nepracovali i pro jiné soudce.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1935, Ds II 17/35.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací zamítl po ústním líčení odvolání obviněného z nálezu vrchního soudu v Brně jako kárného senátu pro soudcovské úředníky ze dne 29. dubna 1935, jímž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. z. a podle § 6, lit. a) téhož zákona mu uložen kárný trest přeložení ve stejné hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu nákladů přesídlení.

Z d ů v o d ů :

Podle napadeného kárného nálezu provinil se obviněný kárně ve trojím směru: 1. připustil, aby místní advokáti pracovali pro něho rozvrhová usnesení a připravovali též jiná usnesení soudní, 2. připustil, aby místní advokát spolurozhodoval při určování soudních útrat, 3. opominul při výkonu svého služebního dozoru jako přednosta okresního soudu zabrániti tomu, aby místní advokát nepracoval pro druhého soudce rozvrhová a jiná usnesení, ba i rozsudky civilní a trestní.

Kárný nález neviní odvolatele ze zanedbání ostatních jeho povinností dohlédacích jako přednosta okresního soudu nad veškerou činností soudu a z porušení jiných jeho povinností jako soudce, předmětem odsuzujícího výroku nečiní též nedbalost, vadnost a liknavost odvolatelovu při vyřizování právních věcí jemu připadlých. Do důvodů nálezu je sice pojata věta z důvodů odkazovacího usnesení, že chování obviněného vyplynulo též z naprostého nedostatku píle a svědomitosti; při celkové stylisaci kárného nálezu zůstává však nepochybně, v čem shledána podstata viny. Zdůrazňuje-li vrchní soud v konečném právním posouzení zjištěných skutků (kárného nálezu str. 9), že poměr závislosti na místních advokátech, do jakého se obviněný dostal, musí míti pro soudce za následek ztrátu volnosti a nepředpojatosti při výkonu soudcovského úřadu, že takový soudce stává se hříčkou v rukou advokátů, ztrácí při nejmenším v kruzích advokátních svoji vážnost a důvěru v objektivnost svého úřadování, což však stačí ke splnění skutkové podstaty porušení úřední povinnosti soudcovy podle §§ 46 a 47 pat. č. 81/1853 ř. z., podle nichž má konati každý soudce spravedlnost s přísnou nestranností a jak v úřadě tak i mimo úřad opominouti všechno, co by bylo způsobilé snížení důvěry k soudcovským úředním úkonům nebo vážnost soudcovského stavu«, je vidno z toho, že odsuzuje obviněného ne snad proto, že pouze z nedostatku píle a svědomitosti dal si od advokátů vypracovávat soudcovská rozhodnutí, nýbrž již proto, že vůbec se tak dalo, a to měrou značnou a trvale. Pro odvolací řízení jsou proto bez významu námitky a tvrzení obviněného v tomto směru uplatňované o jeho pili, svědomitosti, nadměrném zatížení vlastním i soudu, o jeho snaze nepřipustiti, aby v agendě soudu nastaly nebezpečné průtahy, jakož i nabídnuté důkazy o těchto okolnostech a poukazy na průvody potvrzující údaje odvolatelovy, kteréžto návrhy ostatně při odvolacím líčení vzala obhajoba zpět. Zvýšené nároky na výkonnost obviněného, mimořádné zatížení soudu, jehož byl přednostou, jakož i snaha udržeti úřadování okresního soudu v běžném chodu, nemohou býti omluvou toho, že případná snaha obviněného zabrániti nedodělkům ve vlastním referátě i v oddělení druhého soudce, resp. odstraniti je, svedla ho k volbě takových prostředků pro nápravu,

že skutky i opominutím obviněného byly hrubě porušeny úřední povinnosti soudce a zároveň též podryta důvěra veřejnosti k soudcovským úředním úkonům, k soudcovskému stavu a v právní bezpečnost soudnictví vůbec.

Odvolatel nepopírá, že si od místních advokátů dával vypracovávat v menším počtu exekučních spisů komplikovaná rozvrhová usnesení; namítá pouze proti nálezu, že je nepracoval Dr. K. zcela samostatně a že neodpovídá skutečnosti, že elaboráty advokátovy schvaloval svým podpisem bez dalšího přezkoumávání. Ještě stále je toho názoru, že postup jím zvolený a v průběhu let trvale se zahnízdivší u okresního soudu v K., že totiž exekuční soudce při vypracování rozvrhového usnesení používal pomoci advokáta jako síly konceptní a počtářské, je zcela korektní a že povinnosti soudce nejsou tím porušeny. Odvolatel přehlíží, nebo patrně snaží se neviděti do očí bijící samozřejmost, že taková spolupráce advokáta na obtížnějších konceptních úkonech soudcových, podstatně mu ulehčující jeho služební povinnosti, byť i si nečinila nároku na zjevné honorování při adjustaci útrat v těžce snad věci, přes to uvádí soudce, požadujícího práce toho druhu nebo používajícího takové ochoty a spolupráce advokátovy, do poměru závislosti na advokátovi, jak poměr ten správně označil již vrchní soud ve svém nálezu, závislosti, jejímž nezbytným rubem je zvýšená blahovůle a ochota oproti němu též v jiných věcech u soudu projednávaných, nesnášející se s pojmem naprosté přísné objektivnosti a nestrannosti soudcovské, zejména jde-li o trvalý poměr toho druhu. Obviněný sám se doznal, že mu Dr. K. v posledních dvou letech vypracoval asi ve 20—30 komplikovanějších případech rozvrhová usnesení; nejde proto jen o menší počet spisů, jak míní odvolatel. Z rozmluvy při převzetí exekučního referátu obviněným po druhém soudci, potvrzené svědkem Dr. K., je pak zjevno, že obviněný sám si zajistil hned předem stejnou spolupráci Dr. K., jaké před tím používal druhý soudce.

Skutečnost, že soudce dává si trvale od místních advokátů vypracovávat obtížná rozvrhová usnesení ve větším počtu exekučních spisů, je vzhledem k uvedeným již úvahám hrubým porušením úředních povinností soudcových, jež ho zavazují, aby přísně zachovával veškeré zákonné předpisy, a aby se vystříhal všeho, co by bylo způsobilé snížit důvěru k soudcovským úkonům úředním nebo vážnost stavu; provinění toho druhu tvoří takto již samo o sobě skutkovou podstatu služebního přečinu. Pro jeho trestnou podstatu nemá významu, zda advokát pracoval pro soudce rozvrhová usnesení zcela samostatně, či zda je jen podpůrně koncipoval, rovněž zda soudce schvaloval svým podpisem usnesení vypracovaná advokátem bez dalšího přezkoumávání, či uznal-li za potřebné podrobiti je kontrole; okolnosti takové mohou po případě míti vliv jen na stupeň trestnosti kárného přečinu. Poněvadž však napadený kárný nálezný vyměřil obviněnému jen nejnížší kárný trest podle § 6, lit. a) zák. č. 46/1868 ř. z., aniž vyslovil též jeho zostření, nemá v souzeném případě vůbec významu zabývat se blíže otázkou, nakolik jsou správné zjišťující závěry kárného soudu první stolice, že provinění obviněného provázely ještě též uvedené zvláštní okolnosti, čin jeho zatěžující. Také případná odůvodněnost výtek odvolatelových v tomto podřadnějším jen směru nebyla by s to, aby přivedla pro něho rozhodnutí příznivější.

I tak dlužno však zdůrazniti, že výtky odvolání nejsou odůvodněné. Namítá-li se, že obviněný dával Dr. K. směrnice pro vypracování rozvrhových usnesení, zejména pokud šlo o sporné nároky, co do popíraných přednostních nebo jiných pohledávek a pod., zůstává přes to nepopřeno, že vlastní koncipování rozvrhového usnesení a výpočty, jež jsou podstatnou jeho částí, byly zcela samostatnou prací Dr. K., příp. Dr. M. Ani úvahy kárného soudu první stolice, vedoucí k logickému závěru, že obviněný bez dalšího, či aspoň pečlivějšího přezkoumání schvaloval svým podpisem advokátův elaborát, nahrazující vlastní svědomitý soudcovský úkon, nemohou býti ořeseny výtkami odvolání, tím méně vyvráceny. Ony důkazy a svědecké výsledky, které odvolání navrhuje, příp. na něž poukazuje, nemohou na těchto skutečnostech pozměniti nic závažného. Kárný nález vyslovil též správně, že případně i přípustné použití znalce-odborníka ku provedení matematických výpočtů v rozvrhovém usnesení nemůže býti nahrazováno »přátelskou« službou místního advokáta, jenž soudci uvedeným způsobem trvale práci ulehčuje, resp. sám za něho ji skrytě koná. Při tom je již zcela nerozhodné, zda práci tu konal advokát sám, či dokonce jen jeho kancelářská síla.

Pokud se týče spolupráce advokáta na jiných právních rozhodnutích soudcových, nemohou vývody odvolání vyvrátiti správnost nálezu prvního soudu ani v tomto bodě. Nebylo by lze shledati závadným, když by venkovský soudce, nemající příležitosti ani možnosti jiného poučení, probíral v hovoru s místním advokátem za účelem vytříbení názoru na určité právní otázky jen akademicky nějaký konkrétní případ a snažil se takto seznati případně odchylné mínění jiného právníka neb utvrditi se ve svém. Pro takový postup obviněný také nebyl odsouzen. Něco jiného však je, když si obviněný dával od advokáta vyhledávati potřebnou judikaturu, příp. přímo vypracovávati nástinu svých rozhodnutí a těchto konceptů pak používal, jak zjišťuje kárný nález, aniž odvolání proti zjištěním těm vůbec co namítá. Stejně jako v případě rozvrhových usnesení, také zde postup soudce takto jednajícího, ať již z pouhé pohodlnosti nebo z nedostatečné dbalosti o pověst pečlivého a svědomitého úředníka, zavádí ho v poměr závislosti na advokátu; soudce tu sám takto přiznává advokátovu supremacii a vyšší schopnosti, jimž se podřizuje a jichž používá. Takový stav nemůže zejména na menším venkovském městě zůstat utajen a nejen že nezbytně působí újmu na cti a vážnosti stavu soudcovského, nýbrž je i způsobilý otrásti důvěrou veřejnosti k soudcovským úředním úkonům.

Dospěl-li první soud ke zjištění, že obviněný připouštěl místního advokáta k spolurozhodování při určování soudních útrat, má pro tento svůj úsudek plnou oporu v určitém a jasném svědectví Dr. K.; odvolatel proti němu jen brojí, pokouší-li se onu spolučinnost advokáta vysvětliti jako jen pouhé nezávažné upozorňování při adjustaci soudních útrat, že při určitých položkách bylo opominuto připočísti některé tarifní částky.

Obviněný přiznává i ve svém odvolání, že již v r. 1932, tedy v době, na kterou se ani kárný nález ještě nevztahuje, zjistil u druhého okresního soudce, že některá rozvrhová usnesení nejsou jím pracována, a že nečinil námitek proti takovým ojedinělým výpomocem. Přihlédne-li se pak k jeho údajům učiněným v průběhu kárného řízení, z nichž vysvítá,

že o pomoci advokátů onomu soudci dobře věděl, připustil-li dokonce možnost, že řekl Dr. K., že by byl rád, kdyby onomu soudci všechno dělal a potvrdil-li Dr. K. opětovně obsah svých hovorů s obviněným, z nichž tento musil i seznati, že Dr. K. má celé stohy soudních spisů ve své kanceláři a že na nich pracuje, vyhotovuje pro druhého soudce i soudní rozsudky, čehož vědomost odvolatel přímo přiznává, a neuznal-li přes to jako přednosta soudu za potřebné ihned zařídit, aby spisy okamžitě byly advokátu odebrány, vráceny soudu a se soudcem takto se provinivším zavedeno kárné řízení, nelze shledati vadnými závěry kárného soudu, že obviněný jako přednosta soudu nejen vědomě trpěl, nýbrž i svým chováním schvaloval, ba přímo vybízel místního advokáta Dra K., aby pracoval za druhého soudce rozvrhová i jiná usnesení, ba i rozsudky civilní a trestní. Odvolatel i zde brojí proti těmto naprosto logickým závěrům, k nimž prvý soud dospěl, při čemž pokouší se dáti svým výrokům význam jen prosté resignace nad stavem, k němuž dospěly poměry u soudu jím řízeného. V tom však právě tkví hrubé provinění se obviněného, že jako dlouholetý a zkušený přednosta okresního soudu opominul ihned v zárodku zabrániti stavu, jenž pro soudnictví je naprosto nepřípustný, činí soudce hříčkou v rukou advokáta, závislou na jeho blahovůli, a ohrožuje takto objektivnost a nestrannost soudního rozhodování a proto i právní bezpečnost přímo v kořenech; že svým chováním i výroky podporoval ještě stupňující se zásahy místního advokáta do výkonu soudnictví, byť i vyvolané nedbalostí soudce a jeho přehnanými požadavky o pomoc, ba dokonce že sám využil stavu toho pro vlastní své pohodlí a projevil takto s tímto rozdělením práce mezi okresní soud a advokáta plný svůj souhlas. Bylo proto odvolání z výroku o vině zamítnouti jako neodůvodněné.

Čís. 257 dis.

Zákonem vylúčené je odvolanie, ktoré nesmeruje proti výroku o oslobodení alebo o vine, treste a o útratách disciplinárneho pokračovania, ale len proti dôvodom rozhodnutia.

(Rozh. zo dňa 5. decembra 1935, Ds III 68/35.)

N a j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci odmietol odvolanie obvineného proti rozsudku prvostupňového disciplinárneho súdu.

D ô v o d y:

Proti rozsudku disciplinárneho súdu prvej stolice podal obvinený advokát odvolanie, v ktorom žiada, aby v rozsudku zistený skutkový stav bol zmenený, prípadne doplnený v tom smysle, že bol pre prečin podľa § 14, č. 1 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. odsúdený do väzenia na 3 týždne s tým, že uložený trest treba vykonať podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia, a že tento trest bol bez zvláštnej žiadosti z úradu amnestovaný.